

เศรษฐกิจไทยจะไปต่อ ต้องก้าวข้ามเลขศูนย์

ดร.ดอน นาครทรรพ
สายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อช่วงต้นเดือนที่ผ่านมา ข่าวที่ทำให้ผู้คนตื่นตื่นต้อนรับวันหยุดยาวพอดี คงหนีไม่พ้นรายงานการพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศเป็นครั้งแรกในรอบ 101 วัน ซึ่งอาจจะไม่ใช่เรื่องที่น่าแปลกใจมากนัก เพราะผลสำรวจโดยกระทรวงสาธารณสุขแสดงให้เห็นชัดเจนว่า พฤติกรรมการป้องกันตัวเองของคนไทยโน้มลดลงต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนมิถุนายนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่หน้ากาก การล้างมือ การรักษาระยะห่าง การระวังไม่เอามือไปจับหน้า จมูก และปาก หรือการกินอาหารร้อนและใช้ช้อนกลางของตัวเอง จริงๆ แล้ว อาจจะต้องบอกว่าเราโชคดีด้วยซ้ำ ที่อยู่กับตัวเลขศูนย์มาได้ถึง 100 วัน

นอกจากนี้ เรายังโชคดีซ้ำสอง ที่ผู้ติดเชื้อคนนี้เป็นผู้กระทำความผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ลองคิดว่า ถ้าเขาไม่ได้เข้าเรือนจำ แต่ยังใช้ชีวิตตามปรกติ จะมีคนที่อาจจะติดเชื้อจากเขามากน้อยแค่ไหน

กรณีล่าสุดที่เกิดขึ้นนี้คงทำให้คนไทยหันกลับมาระวังป้องกันตัวเองกันมากขึ้น เพราะชี้ให้เห็นว่า ยังมีเชื้อโควิด-19 ที่อยู่ในประเทศรอการตรวจพบ (ผู้ติดเชื้อกรณีล่าสุดไม่เคยเดินทางไปต่างประเทศ) ไม่นับว่าประเทศเพื่อนบ้านของเราดูจะมีอาการหนักขึ้นทุกวัน ซึ่งอาจมีการนำเชื้อเข้ามาในประเทศได้ทุกเมื่อ ถึงตอนนี้ ต้องนับว่าเราโชคดีต่อที่สาม ที่ผ่านมามากหลายวันแล้ว ยังไม่พบผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มเติม

มองอีกด้านหนึ่ง กรณีนี้เป็นโอกาสอันดีสำหรับภาครัฐในการสร้างความมั่นใจไม่ให้ประชาชนตื่นตระหนกจนเกินควรเวลาเห็นตัวเลขผู้ติดเชื้อในประเทศที่ไม่ใช่เลขศูนย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ให้เกิดกระแสต่อต้านการเปิดรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศในอนาคต การสร้างความมั่นใจนี้ไม่ใช่ว่ารัฐบาลจะต้องทำทุกอย่างให้กลับไปเลขศูนย์ แต่ต้องให้ประชาชนและธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศมั่นใจว่ารัฐบาล “เอาอยู่” ภายใต้การระบอบที่ไม่รุนแรง เช่น พบผู้ติดเชื้อใหม่ไม่เกิน 30 คนต่อวัน (จริง ๆ แล้วผู้อยู่ในแวดวงสาธารณสุขบางท่านบอกว่าได้ถึงวันละ 100 คน แต่ผมขอยืนตัวเลขที่เคยคุยกับกรมควบคุมโรคเมื่อหลายเดือนก่อนไว้ก่อน) ให้ถือว่าเป็นเรื่องปรกติ ซึ่งหมายความว่า ภาครัฐต้องมีระบบการตรวจเชื้อ ติดตาม และกักกัน (Test, Trace, Isolate: TTI) ที่มีประสิทธิภาพ ผนวกกับขีดความสามารถในการรองรับและรักษาผู้ป่วยที่เพียงพอ

ในขณะเดียวกัน ประชาชนเองต้องเข้าใจว่า การที่ตัวเลขผู้ติดเชื้อใหม่จะเป็นศูนย์ไปตลอดเป็นความคาดหวังที่แทบเป็นไปไม่ได้ และต้นทุนทางเศรษฐกิจที่ประเทศต้องจ่ายไปเพื่อตอบสนองความคาดหวังนี้มีสูงมาก การดูแลตัวเองไม่ให้เกิดการติดจึงเป็นสิ่งจำเป็น การปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันตัวเองของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด นอกจากจะช่วยให้เราสามารถอยู่รอดได้ภายใต้การระบอบอย่างอ่อน ๆ แล้ว ยังช่วยลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในวงกว้าง เป็นการลดทอนภาระของภาครัฐด้วย ซึ่งมีตัวอย่างใน

หลายประเทศ ว่า เขาสามารถอยู่ร่วมกับการระบาดอย่างอ่อน ๆ ของโควิด-19 ได้ โดยอาจจะมีการระงับกิจกรรม บางประเภท หรือการล็อกดาวน์บ้าง แต่ก็เป็นวงจำกัด และเป็นครั้งคราว ไม่ใช่ส่วนใหญ่ของประเทศ

ที่กล่าวมานี้ เนื่องจากในมุมมองทางเศรษฐกิจ ถ้าประเทศไทยไม่สามารถเปิดรับนักท่องเที่ยว ต่างประเทศได้จนกว่าจะมีวัคซีนอย่างทั่วถึง ซึ่งคาดว่าคงเป็นปลายปีหน้า (วัคซีนอาจจะมีการค้นพบก่อน แต่ใน ระยะแรกคาดว่าจะจำกัดอยู่เพียงไม่กี่ประเทศ) เศรษฐกิจไทยปีหน้าอาจจะเกิดอาการที่ว่า *โลกฟื้น ไทยไม่ฟื้น* โดยประมาณการเศรษฐกิจเมื่อเดือนมิถุนายนของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้ปี 2564 ขยายตัวได้ถึงร้อยละ 5 นั้น ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า ปีหน้าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาประมาณ 16 ล้านคน สูงกว่าตัวเลขทางการของ ภาครัฐที่ออกมาภายหลังที่ 12 ล้านคน ซึ่งถ้ากระแสการเปิดรับนักท่องเที่ยวยังเป็นไปอย่างในปัจจุบัน กระทั่ง ตัวเลข 12 ล้านคนก็อาจจะยังโลกสวยเกินไป โดยจากการประเมินคร่าว ๆ ถ้านักท่องเที่ยวเข้ามาได้แค่ 3-4 ล้าน คน เราอาจจะเห็นเศรษฐกิจปีหน้าติดลบเป็นปีที่สอง ซึ่งจะมีนัยอย่างมากต่อภาคธุรกิจและตลาดแรงงาน

แน่นอนว่าการเปิดรับนักท่องเที่ยวเข้ามามีความเสี่ยงสูงมากที่จะนำเชื้อเข้ามาในประเทศ และถ้า นำไปสู่การติดเชื้อจำนวนมาก เศรษฐกิจก็พังอยู่ดี กระทั่งหลังมีวัคซีนแล้วก็ไม่อาจจะวางใจได้ ผู้เชี่ยวชาญทาง การแพทย์ประเมินว่าวัคซีนที่หลายประเทศกำลังพัฒนาขึ้น อย่างดีที่สุดจะคล้ายกับวัคซีนใช้หวัดใหญ่ กล่าวคือ ไม่ สามารถป้องกันการติดเชื้อได้ 100% และต้องฉีดซ้ำเป็นระยะ ซึ่งหมายความว่า ต่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ได้รับวัคซีนมาก่อนแล้ว ก็ยังอาจจะไม่สบายและแพร่เชื้อต่อได้

ดังนั้น การเปิดรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจะต้องทำอย่างระมัดระวัง ค่อยเป็นค่อยไป และ สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดภายนอกประเทศ โดยในช่วงแรกอาจจะทำในรูปแบบของ *sandbox* โดยการจำกัดบริเวณท่องเที่ยว การคัดกรองและจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เฉพาะประเทศ ก่อนที่จะ ขยายเป็นวงกว้างขึ้น เท่าที่ทราบรัฐบาลกำลังพิจารณาข้อเสนอของเอกชนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้รับผลกระทบรุนแรง ที่สุดจากการหายไปของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ว่าจะทำอย่างไรในรายละเอียด จึงจะเปิดรับนักท่องเที่ยวเข้ามา ได้ โดยมีความเสี่ยงที่เกิดการติดเชื้อจากนักท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด รวมถึงมีแนวการควบคุมสถานการณ์ที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ หากตรวจพบการแพร่ระบาดหลังจากการเปิดรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะไม่ต้องรีบร้อนในเดือน สองเดือนนี้ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบด้าน

ทั้งนี้ รัฐและประชาชนต้องเข้าใจว่าทุกอย่างมีความเสี่ยง แต่ผมเชื่อว่าการเปิดรับนักท่องเที่ยวเป็นความ เสี่ยงที่คุ้มผลตอบแทนและสามารถบริหารจัดการได้ ซึ่งการเปิด ๆ ปิด ๆ อาจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จำเป็นใน การควบคุมสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม รัฐต้องไม่อ่อนไหวจนเกินไป ไม่ใช่ปิดทุกครั้งที่พบการติดเชื้อขึ้นมา 1-2 เคส ซึ่งการจะไม่ให้เกิดกระแสการต่อต้านนักท่องเที่ยว ต้องกลับไปที่ความเข้าใจและความมั่นใจของประชาชนใน ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ของภาครัฐในภาวะที่จำนวนผู้ติดเชื้อใหม่ไม่ใช่เลขศูนย์อีกต่อไป และถ้า ประชาชนมีความมั่นใจ ก็จะช่วยให้อาการบริหารจัดการได้ง่ายขึ้นด้วย

ข้อมูลล่าสุดชี้ว่า เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มปรับดีขึ้นต่อเนื่องจากช่วงเดือนเมษายน แต่เส้นทางการฟื้นตัวกลับเป็นปรกติยังอีกยาวนานพอสมควร และมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุระหว่างทางได้ตลอดเวลา ผมหวังว่าการฟื้นตัวจะไม่สะดุดลงเพราะเราไปยึดติดกับเลขศูนย์ จนไม่สามารถเปิดรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศได้

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย